

Bijlage 3

Voorbeeld Nood- en Ontruimingsplan

VOORBEELD

NOOD- EN
ONTRUIMINGSPLAN

Inhoud

Algemeen gedeelte

Maatregelen vooraf

- Stel u op de hoogte
- Wie is er verantwoordelijk
- Belangrijke telefoonnummers

Maatregelen tijdens calamiteiten

- Algemene brandinstructie
- Brandinstructie voor de manager of vervang(st)er
- Brandinstructie voor de receptie
- Brandinstructie voor het sportrestaurant
- Brandinstructie voor de machinekamer
- Brandinstructie voor de fitness-ruimte
- EHBO ten gevolge van calamiteiten
  - Na contact met de ogen van chloorbleekloog
  - Na contact met de huid van chloorbleekloog
  - Na inslikken van chloorbleekloog
  - Verdrinking
  - Nekbreuk
- Bommelding
- Ontruimingsplan
  - Belangrijke telefoonnummers
  - Melding calamiteit
  - Instructie ontruiming algemeen
  - Instructie manager of vervang(st)er
  - Instructie receptie
  - Instructie personeel
  - Wijze van ontruiming
  - Verzamelpunt
  - Wat te doen met bezittingen

Plattegrond van het sportcentrum

Algemeen gedeelte

Uitgangspunt van de organisatie ten aanzien van de verantwoordelijkheden is dat er bij elk openingsuur tenminste één personeelslid aanwezig is. De personeelsleden kennen alle veiligheidsaspecten en zijn verantwoordelijk voor de goede gang van zaken voor wat betreft de bezoekers, de eigen veiligheid en het gebouw.

Op bijgevoegde plattegrond staan afgebeeld:

- een volledig overzicht van het gebouw
- alle vluchtmogelijkheden
- alle apparatuur die gevaar kan opleveren. Het gaat hierbij om de chloortank, koolzuurinstallatie, zoutzuurtank, gasmeter, elektriciteitsinstallatie, chloor en reinigingsmiddelen.

De belangrijkste schakelaars die bij brand direct moeten worden uitgeschakeld, zijn:

- de hoofd-gasafsluiter
- de hoofdschakelaar elektra (warmte-kracht-installatie uit)
- toevoer-ventilatoren.

Preventie

- Alle hulpmiddelen (zie bijgaande lijst) worden vier maal per jaar gecontroleerd op werking.
- Eenmaal per maand worden de EHBO-spullen nagekeken en aangevuld.
- De personeelsleden die als eindverantwoordelijke worden ingezet volgen het voorgeschreven aantal herhalingslessen op gebied van EHBO, reanimatie en verbandleer.
- Eenmaal per jaar wordt ontruiming van het gebouw geoefend.
- De noodverlichting wordt elke week gecontroleerd.

Apart logboek

Noodonderdak (verzamelplaats)

Er is een Regionaal Rampenplan. Hiernaast moet de gemeente zelf een (gemeentelijk) deelplan maken.

In overleg met de gemeente moet nog een verzamelplaats worden gevonden, daarom is één en ander in dit stuk nog opengelaten.

Meldplicht

Calamiteiten van enige omvang worden onmiddellijk gemeld bij verantwoordelijken, Burgemeester, Wethouder, Hoofd van dienst, Manager, Voorzitter raad van bestuur, etc.

Maatregelen vooraf

Stel u op de hoogte van

- De aanwezigheid van recente plattegronden op strategische plekken in het gebouw
- De dichtstbijzijnde en alternatieve vluchtwegen.
- De plaats en de werking van de beschikbare blusmiddelen.
- De instructie 'hoe te handelen bij calamiteiten'.

Wie is er verantwoordelijk voor

De manager of zijn vervang(st)er en/of de bedrijfshulpverleners (BHV'ers) is verantwoordelijk voor:

- alarmering van de brandweer, politie, e.d.
- ontruiming (geheel/gedeeltelijk).

Belangrijke telefoonnummers

- alarmnummer : 112
- alarmnummer brandweer :
- alarmnummer politie :
- uitwijkadres/verzamelplaats :
- personeelsleden :
- burgemeester :
- wethouder :
- voorzitter (raad van bestuur) :

Maatregelen tijdens calamiteiten

Algemene brandinstructie

Algemeen

Meld altijd eerst de brand bij de receptie en treed daarna pas handelend op.

Blijf kalm en voorkom paniek.

Melden

Meld de brand bij de receptie (per telefoon of mondeling).

Geef door:

- wie meldt
- plaats van de brand
- aard en omvang van de brand
- eventueel aantal gewonden.

Als personeel geïnformeerd moet worden over 'brand' via de omroepinstallatie, handel dan als volgt: roep het woord 'code "rood' om en vertel 'waar' de brand is met de mededeling 'verdere instructie afwachten en blijf op je post' (het doel van het gebruik van een 'code' is om paniek onder bezoekers te voorkomen).

Handelen

Help personen uit de gevarenzone. Sluit deuren en ramen (niet op slot). Begin met blussen en/of wacht op de brandweer.

Bij olie- en elektriciteitsbranden geen water gebruiken, alleen poederblussers.

Bij elektriciteits-, gas- en oliebranden de toevoer afsluiten.

Brandinstructie voor de manager of zijn vervang(st)er

Er zijn twee mogelijkheden om in actie te komen bij brand:

- *Eigen ontdekking van de brand.*
Ga te werk volgens de 'Algemene brandinstructie'.
- *Via een oproep door de geluidsinstallatie of mondeling.*
Ga naar de plaats van de brand en handel volgens de 'Algemene brandinstructie'. Wat geconstateerd wordt direct terugspelen naar de receptie, te weten:
  - loos alarm
  - brand geblust
  - daadwerkelijk alarm.

Mondeling brandalarm

De receptie geeft (via het alarmnummer 112) door:

- de plaats van de brand
- de aard en de omvang van de brand
- eventueel aantal gewonden.

De betreffende verantwoordelijke neemt polshoogte. Hij/zij beoordeelt de situatie over:

- het geven van opdrachten/taken aan de aanwezige personeelsleden;
- alarmering van de brandweer gaat door/wordt ingetrokken;
- ontruiming van gebouw wel/niet noodzakelijk of gedeeltelijk;
- openen van de paal op het parkeerterrein voor de komst van de brandweer. De receptie en de machinist beschikken over deze sleutel;
- mens reddend optreden;
- ga nooit alleen een ruimte in, zorg altijd voor een tweede persoon en zorg dat men weet wat je waar gaat doen;
- machines in de machinekamer stopzetten en/of technische dienst waarschuwen;
- sluiten van deuren;
- aanvang bluswerkzaamheden wel/niet mogelijk;
- dichtdraaien van de hoofd-gasafsluiter;
- dichtdraaien van de hoofd-koolzuurafsluiter;
- uitschakelen toevoerventilatoren;
- uitschakelen van de elektrische hoofd- of subschakelaars;
- het omroepen en/of informeren van andere functionarissen (zie telefoonlijst).

Als er brand uitbreekt, op een moment dat er geen personen aanwezig zijn, kan de Brandweer altijd, zonder breken het pand binnenkomen. Er is een buitenmuurkluis met sleutels die door de brandweer geopend kan worden.

Deze bevindingen worden doorgegeven aan de receptie of de coördinator die zich daar bevindt en treedt verder handelend op.

Brandinstructie voor de receptie

Melden van brand

112 bellen (bij geen gehoor brandweer, politie bellen) met vermelding van naam sportcentrum, adres, aard van de brand, deel van het gebouw waar de brand is en eventueel aantal slachtoffers.

- Noteren van gegevens.
- Waarschuwen van manager of zijn vervang(st)er.
- Als het personeel gewaarschuwd moet worden, roep dan het woord 'code rood' om en vertel 'waar' de brand is met de mededeling 'verdere instructies afwachten en blijf op je post' (het doel van het gebruik van een 'code' is paniek onder de bezoekers te voorkomen).
- Geen bezoek meer toelaten.
- Telefoongesprekken die niets meer met de brand/calamiteit te maken hebben afbreken.
- Nadere instructies van manager of zijn vervang(st)er afwachten.

De receptie blijft zo lang als mogelijk bezet.

Bij aankomst van de professionele Brandweer, dient een ieder de door hen te geven aanwijzingen stipt op te volgen.

Wanneer de telefoon niet te gebruiken is, dan alarm slaan via bijvoorbeeld gemeentewerf of verzamelplaats

Bij loos alarm

- Afmelden bij 112 (brandweer of politie indien noodzakelijk).
- Bezoekers weer toelaten.
- Verder gaan met dagelijkse werkzaamheden.

Bij daadwerkelijk alarm

- Telefoon vrijhouden.
- Bemiddelen bij verdere maatregelen.
- Sleutel van de paal op het parkeerterrein beschikbaar houden voor de brandweer.
- Bij ontruiming: bezoekers overbrengen naar verzamelplaats.

Brandinstructie voor het sportrestaurant

Er zijn twee mogelijkheden om in actie te komen:

- *Door eigen ontdekking van de brand.*
Handel conform 'Algemene brandinstructie', met dien verstande dat u voor de horeca-apparatuur verantwoordelijk bent.
- *Via een oproep door de geluidsinstallatie of mondeling.*
Ga naar de plaats van de brand en handel volgens de 'Algemene brandinstructie'. Wat geconstateerd wordt direct terugspelen naar de receptie, te weten:
  - loos alarm
  - brand geblust
  - daadwerkelijk alarm.

Bij brand

- Handel conform 'Algemene brandinstructie'.
- Ventilatie/af zuiging uitschakelen.
- Elektra uitschakelen.
- Deuren sluiten (niet op slot).
- Blus nooit met water.
- Bij vlam in de pan, deze afdekken met passend deksel.
- Het horeca-personeel in bijvoorbeeld de kantine verzamelen en kijken of iedereen aanwezig is.
- Geef alle bevindingen zo duidelijk mogelijk door aan de brandweer en/of manager of zijn vervang(st)er.

Brandinstructie voor de machinekamer

Er zijn twee mogelijkheden om in actie te komen:

- *Door eigen ontdekking van de brand.*
Handel conform 'Algemene brandinstructie', met dien verstande dat u voor de technische installaties verantwoordelijk bent.

- *Via een oproep door de geluidsinstallatie of mondeling.*
Ga naar de plaats van de brand en handel volgens de 'Algemene brandinstructie'. Wat geconstateerd wordt direct terugspelen naar de receptie, te weten:
  - loos alarm
  - brand geblust
  - daadwerkelijk alarm.

Bij brand

- Handel conform 'Algemene brandinstructie',
- Ventilatie stopzetten.
- Hoofd-gasafsluiter sluiten.
- Hoofd-chloorbleekloogafsluiter sluiten.
- Hoofd koolzuur sluiten.
- In overleg met de brandweer de elektrische groepen afzetten (hoofd- of subschakelaar(s)).

Geef uw bevindingen en handelingen zoveel mogelijk door aan de brandweer.

Brandinstructie voor de fitness-ruimte

Er zijn twee mogelijkheden om in actie te komen:

- *Door eigen ontdekking van de brand.*
Handel conform 'Algemene brandinstructie'.
- *Via een oproep door de geluidsinstallatie of mondeling.*
Ga naar de plaats van de brand en handel volgens de 'Algemene brandinstructie'. Wat geconstateerd wordt direct terugspelen naar de receptie, te weten:
  - loos alarm
  - brand geblust
  - daadwerkelijk alarm.

EHBO ten gevolge van calamiteiten

Na contact met de ogen van chloorbleekloog

Symptomen: tranenvloed, pijn, roodheid, kans op beschadiging van het hoornvlies.

EHBO onmiddellijk:

- maak gebruik van de (wettelijk verplicht) aanwezige oogdouche
- de oogleden voorzichtig van elkaar halen
- de ogen spoelen met veel stromend water (15 min).

Het slachtoffer naar een ziekenhuis (oogarts) vervoeren en melden om welk product het gaat (chloorbeekloog).

Na contact met de huid van chloorbleekloog

Symptomen: pijn, roodheid, blaren en wonden.

EHBO onmiddellijk:

- ambulance waarschuwen

- afspoelen met veel water (nooddouche)
- de getroffen huidgedeelten afspoelen met veel stromend water (15 min).

Het slachtoffer naar een ziekenhuis laten vervoeren en melden om welk product het gaat (chloorbeekloog).

Na inslikken van chloorbleekloog

Symptomen: pijn in de keel en buik.

EHBO onmiddellijk:

- ambulance waarschuwen
- de mond laten spoelen
- veel water laten drinken.

Het slachtoffer naar een ziekenhuis laten vervoeren en melden om welk product het gaat (chloorbeekloog).

Verdrinking

- Drenkeling uit het water halen.
- Beademen en eventueel reanimatie toepassen.
- 112 bellen, drenkeling laten vervoeren naar ziekenhuis.
- Publiek verzoeken zwemzaal te verlaten.

Nekbreuk (na duik in ondiepe gedeelte)

- Slachtoffer met brancard uit het water halen (of backboard), hoofd immobiliseren. Bij beademen opletten dat hoofd niet beweegt.
- 112 bellen, slachtoffer laten vervoeren naar ziekenhuis.
- Publiek verzoeken de zwemzaal te verlaten.

Ontruimingsplan

Belangrijke telefoonnummers

Alarmnummer: 112

Brandweer:

Politie:

Personeelsleden:

Melding calamiteit en alarmering

- Melding van calamiteit altijd eerst intern via telefoon of mondeling naar de receptie. Via de omroepinstallatie: 'code rood' staat voor brand.
- De commandant van de brandweer besluit tot ontruiming. Als deze nog niet ter plaatse is, besluit de manager of zijn vervanger tot het geven van het ontruimingssignaal.
- De receptioniste geeft op aanwijzing van bovengenoemde personen het ontruimingssignaal via de omroepinstallatie en telefonische melding naar de zwemzaal. Het ontruimingssignaal is de volgende tekst, spreek deze duidelijk en rustig uit:

IN VERBAND MET EEN TECHNISCHE STORING
WORDT IEDEREEN VRIENDELIJK VERZOCHT HET
SPORTCENTRUM TE VERLATEN. BEGEEF U RUSTIG
NAAR DE KLEEDRUIMTES / DE DICHTSTBIJZIJNDE
UITGANG

Instructie ontruiming algemeen

- Het besluit tot ontruiming wordt gegeven door de commandant van de brandweer en in diens afwezigheid door de manager of zijn vervanger.
- Het ontruimingsbevel wordt gegeven door de receptioniste via de omroepinstallatie, het signaal is de volgende tekst:
IN VERBAND MET EEN TECHNISCHE STORING WORDT
IEDEREEN VRIENDELIJK VERZOCHT HET
SPORTCENTRUM TE VERLATEN. BEGEEF U RUSTIG
NAAR DE KLEEDKAMERS / DE DICHTSTBIJZIJNDE
UITGANG
- Blijf kalm en voorkom paniek.
- Help zwembadbezoekers uit de gevarezone, zorg dat ze via de kleedruimtes onmiddellijk het gebouw verlaten volgens de vluchtwegen op bijgevoegd schema. Mensen gaan altijd voor dingen! Let op mensen die slecht ter been zijn en help ze.
- Zorg dat niemand het terrein van het sportcentrum verlaat, dit om na te kunnen gaan of er eventueel vermisten zijn.
- Het verzamelpunt na de ontruiming is:
- Volg ALTIJD de instructie van de manager of de brandweer op.
- De manager wijst aan wie wat gaat controleren.

Instructie manager of vervang(st)er

- De manager is verantwoordelijk voor alarmering van brandweer, politie en dergelijke. De manager is verantwoordelijk voor de ontruiming. Bedenk dat indien te laat met ontruiming begonnen wordt, mensenlevens verloren kunnen gaan.
- In geval van calamiteit wordt u gewaarschuwd door de receptie of via omroep door de geluidsinstallatie.
- Begeef u naar de plaats van de calamiteit.
- Wat geconstateerd wordt direct terugspelen aan de receptie, te weten loos alarm of daadwerkelijk alarm.
- Geef leiding aan de ontruiming en gebruik de vluchtwegen volgens bijgevoegd schema.
- Geef opdracht tot het losmaken van de paal op het parkeerterrein en de hekken van de speelweide. Geef leiding aan de calamiteitenbestrijding.
- Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor taken in secties van de accommodatie. Zij melden zich af bij.....:
  - alle kinderen aanwezig (begeleiders van groepen)
  - zwemzaal

- kleedruimtes
  - toiletten
  - technische ruimtes
  - opslagruimtes
  - personeelsruimten
  - verenigingsruimten
  - sportrestaurant en biljartruimte
  - fitnessruimte
  - squash- en tennishal en kleedkamers.
- Maak, en zorg dat niemand in het gebouw achterblijft, een inventarisatie van bezoekers, huurders en personeel.

Instructie receptie

- Er wordt een calamiteit gemeld, verzamel zoveel mogelijk gegevens over de calamiteit, te weten:
  - Wie meldt;
  - Plaats calamiteit;
  - Aard van de calamiteit;
  - Eventueel aantal gewonden.
- Waarschuw telefonisch de alarmcentrale 112 (bij geen gehoor brandweer en/of politie) en geef de volgende gegevens door: Naam sportcentrum, adres, aard van de calamiteit, deel van het gebouw waar de calamiteit is en eventueel aantal gewonden.
- Bij loos alarm afmelden bij 112 (brandweer of politie indien noodzakelijk) en verder gaan met de dagelijks werkzaamheden.
- Waarschuw de manager of zijn plaatsvervang(st)er (telefonisch of mondeling).
- Geef direct het signaal tot ontruiming via de omroepinstallatie, of wacht op bericht van de directie; spreek duidelijk en rustig de volgende tekst:

IN VERBAND MET EEN TECHNISCHE STORING WORDT IEDEREEN VRIENDELIJK VERZOCHT HET SPORTCENTRUM TE VERLATEN. BEGEEF U RUSTIG NAAR DE KLEEDKAMERS / DE DICHTSTBIJZIJNDE UITGANG.
- Houd sleutel van de paal op het parkeerterrein en de sleutel van de hekken op de speelweide gereed voor de brandweer. Vang de brandweer op en informeer deze.
- Verzamel appèlgegevens en geef deze door aan de brandweer.
- Blijf zo lang mogelijk op uw plaats achter de balie.
- Laat geen personeel meer tot het sportcentrum toe en houd de entree zoveel mogelijk vrij.
- Telefoongesprekken die niets met de calamiteit/ontruiming te maken hebben, afbreken.
- Gebruik vluchtwegen volgens bijgevoegd schema.
- Verzamelpunt na de ontruiming is:

- Volg altijd de instructie van de brandweer op.

Instructie personeel

- In geval van eigen waarneming van calamiteit ALTIJD eerst calamiteit bij de receptie melden, geef de volgende informatie:
  - Wie meldt;
  - Plaats calamiteit;
  - Aard van de calamiteit;
  - Eventueel aantal gewonden.
- Indien een ander personeelslid een calamiteit ontdekt en ontruiming noodzakelijk is, wordt gewaarschuwd door middel van de omroepinstallatie.
- Blijf kalm en voorkom paniek.
- Help zwembadbezoekers. Als u les geeft, verzamel dan uw klas en breng deze via de kleedruimtes, volgens de vluchtwegen uit bijgevoegd schema naar het verzamelpunt en controleer of iedereen aanwezig is.
- Geef vermissing van personen onmiddellijk door aan de brandweer, dit kan levens redden.
- Volg ALTIJD de instructie van de brandweer op.

Wijze van ontruiming

Het gehele sportcentrum wordt in een keer ontruimd (zie bijgevoegd vluchtschema).

Verzamelpunt

- ? tegenover het sportcentrum doet dienst als tijdelijke opvangruimte (afstand ..) en is altijd geopend als het sportcentrum open is.
- Zorg dat niemand het terrein van het sportcentrum verlaat, dit om na te kunnen gaan of er eventueel vermisten zijn.
- Op het verzamelpunt wordt door de manager of zijn vervang(st)er appèl gehouden. Vermissing van personen wordt DIRECT aan de brandweer doorgegeven.

Wat te doen met bezittingen

Geef iedereen de gelegenheid zijn kleding te verzamelen. Help waar nodig en bespoedig de ontruiming zoveel mogelijk. Probeer het zoeken naar bezittingen RUSTIG te laten verlopen.
Gedrang en paniek dient voorkomen te worden.

Plattegrond van het sportcentrum